

2025-05-07

Svenska Barnmorskeförbundet tackar för möjligheten att lämna synpunkter på **Promemorian ”Det nödvändiga ska vara tillåtet – en lag om internationellt hälso- och sjukvårdssamarbete (Ds 2024:33)” S2025/00247**

Sammanfattningsvis pekar promemorian på många väsentliga delar som ska fungera när ett internationellt samarbete behövs under olika mer eller mindre svåra förhållanden.

Vi delar utredningens utgångspunkt att göra det nödvändiga tillåtet och att samarbete stärker möjligheterna till vård i händelse av kris och krig. Samtidigt som patientsäkerheten eller den personliga integriteten inte ska försämrats på ett oacceptabelt sätt.

Svenska Barnmorskeförbundet kommenterar framför allt punkterna under avsnitt 7 och sammanfattar att barnmorskor är verksamma i den del av hälso- och sjukvård som berör kvinnors- nyfödda barns , ungdomars- och transpersoners reproduktiva, perinatale och sexuella hälsa. Den svenskutbildade barnmorskan arbetar i hela Sverige och har en fundamental roll för hela befolkningen.

Yrket har en skyddad yrkestitel och trots att barnmorskor i Sverige lyder under EU:s yrkeskvalifikationsdirektiv så är skillnaderna stora mellan europeiska barnmorskor/barnmorskor från EES området. Både i utbildningsnivå och/eller hur yrket får utövas. Eftersom svenskutbildade barnmorskor erbjuder en bred kompetens och hanterar såväl graviditeter, födslar, preventivmedelsrådgivning, abortvård, vård av ungdomar på ungdomsmottagning osv. självständigt är det av stor betydelse att så långt som möjligt inte sänka kvalitén på den vård som normalt ges i Sverige. Det knyter an till vilka som ges tillfällig behörighet att utöva hälso- och sjukvård i Sverige och i vilken omfattning utländsk hälso- och sjukvårdspersonal kan vara aktuell för tjänstgöring.

Eftersom den reproduktiva och sexuella hälsan ofta utgör ett utsatt område i händelse av kris och krig är det fortsatt helt avgörande att barnmorskor får arbeta med det de är utbildade för. Det handlar om grundläggande rättigheter för de mest utsatta som kvinnor, barn och ungdomar att få hjälp av barnmorskans kompetens och en organisatoriskt genomtänkt organisation även vid svåra kriser. Barnmorskor är vana att arbeta självständigt och kan utföra sitt arbete i både storstadsregioner men även i glesbygd vilket innebär att kompetensen kan användas över hela landet inom vitt skilda, små och större verksamheter.

Vi vill särskilt lyfta frågan om vad som sker med aborträtten om ett annat lands bestämmelser kring hälso- och sjukvård tillåts på svensk mark. Sverige har sen länge omfattat även utländska medborgare som söker abort och står upp för den fria aborten.

Det är av stor vikt att inkludera Svenska Barnmorskeförbundets kunskap vid beredskaps- och krisplanering för att undvika att den reproduktiva, perinatale och sexuella omsorgen inom hälso- och sjukvård inte riskerar att marginaliseras för befolkningen.

Vi ser det som positivt och korrekt att Socialstyrelsen ges ansvaret att följa och kontrollera hur hälso- och sjukvård tillåts och bedrivs under särskilda omständigheter och vilka som ska ges behörighet och hur länge. Tillsammans med andra berörda myndigheter är det av stor vikt att tillsyn sker där det är möjligt och att patienter omfattas av patientskadeförsäkring om möjligt.

A handwritten signature in black ink, reading "Eva Nordlund". The signature is written in a cursive, flowing style.

Eva Nordlund, Ordförande för Svenska Barnmorskeförbundet